

UNICEF GYERMEKEK VILÁGNAPJA

2019

AJÁNLÁSOK ISKOLÁKNAK

Tartalomjegyzék

UNICEF GYERMEKEK VILÁGNAPJA	1
2019	1
AJÁNLÁSOK ISKOLÁKNAK.....	1
<i>Miről szól ez a nap? .....</i>	<i>3</i>
<i>Miért november 20.? .....</i>	<i>3</i>
<i>UNICEF Magyarország – Gyerekhang kampány .....</i>	<i>4</i>
<i>Gyerekhang az iskolákban.....</i>	<i>5</i>
ISKOLÁKNAK	6
<i>KÉKÜL!! – Ezen a napon legyen minden kék.....</i>	<i>6</i>
<i>Számos 'kék' lehetőség van online és offline, amivel az iskolák és tanulók élhetnek: .....</i>	<i>7</i>
TANÁROKNAK.....	8
<i>A gyermekek jogairól szóló osztálytermi feladatok .....</i>	<i>8</i>
<i>A gyerekek átveszik a hatalmat a tanároktól .....</i>	<i>8</i>
<i>Feladat – „Mire van szükségük a gyerekeknek?” (10-20 perc):.....</i>	<i>9</i>
<i>Feladat – „Mi a különbség az emberi szükségletek és emberi jogok között?” (10 perc).....</i>	<i>10</i>
<i>Feladat – „Boldog születésnapot a Gyermek Jogairól szóló Egyezménynek!” (5 perc) .....</i>	<i>11</i>
<i>Feladat – „Ismerkedés a Gyermek Jogairól szóló Egyezménnyel” (15-30 perc):.....</i>	<i>12</i>
GYEREKEKNEK.....	155
<i>Felhívás a diákokhoz .....</i>	<i>15</i>
<i>Felkészülés a Gyermekek Világnapjára .....</i>	<i>15</i>
<i>Játékok.....</i>	<i>16</i>
<i>1. Játék .....</i>	<i>166</i>
<i>2. Játék .....</i>	<i>166</i>
Az UNICEF Gyerekhang Gyermekvédelmi Irányelvei.....	17
<i>A gyerekrészvétel szabályai.....</i>	<i>18</i>
<i>Gyerekjogok gyereknyelven.....</i>	<i>20</i>
<i>Bejelentési folyamat .....</i>	<i>255</i>

Miről szól ez a nap?

Fontos, hogy a gyermekek hallassák a hangjukat az őket érintő kérdésekben. Fontos, hogy a felnőttek meg is hallgassák és figyelembe is vegyék a véleményüket!

A gyermekek világnapja egy évente, világszerte ünnepelt jeles nap, ami a gyermekekért, a gyermekektől hangos! Ezen a napon mindenki tehet azért, hogy felhívja a figyelmet a gyermekeket érintő legfontosabb problémákra, legégetőbb kérdésekre.

Miért november 20.?

2019. november 20-a egy különleges születésnap. 30 éve, 1989-ben ezen a napon írták alá az ENSZ Gyermekjogi Egyezményét, amit nem sokkal később Magyarország is beemelt jogrendjébe. A mai napig ez a történelem legszélesebb körben ratifikált emberi jogi egyezménye.

Az ENSZ Egyezmény a Gyermek Jogairól a gyerekek életének minden részletével, annak szabályaival foglalkozik. Az Egyezmény születésnapján ünnepeljük a gyermekekért elért fejlődést, számon kérjük az értük vállalt kötelezettségeket, és kijelöljük a jövőben szükséges további lépéseket.

A Gyerekjogi Egyezményről itt olvashat:

<https://unicef.hu/gyermekjogok/gyermekjogi-egyezmenyrol/>

UNICEF Magyarország – Gyerekhang kampány

2019-ben, az ENSZ Gyermekjogi Egyezményének 30. születésnapján az UNICEF Magyarország kiemelt célja, hogy a hazai iskolák bevonásával segítsen, hogy Magyarországon is egyre többeket érjen el a Gyermekek Világnapjának üzenete:

- Figyeljünk a gyermekekre!
- Hallgassuk meg a véleményüket!
- Adjunk számukra információt a világról!
- Vonjuk be őket az életüket érintő döntésekbe!

November 20-án, az UNICEF Magyarország Gyerekhang eseményének keretében a közigazgatásban, az üzleti életben, a kultúra, a média, a szórakoztatóipar és a sport különböző helyszínein fordított napot – 'gyerek hatalomátvételt' tartanak, ahol a gyerekek beleszóvalhatnak a felnőtt szerepekbe és elmondhatják, mit gondolnak az adott közegről, milyen jövőről álmodnak.

Kihagyhatatlan szerepe van az iskoláknak a gyermekek véleményformálásában. Ezért az UNICEF Magyarország kiemelt célja, hogy a Gyermekek Világnapját évről évre egyre több iskola és gyerek ünnepelje, ezáltal irányítva a figyelmet a gyermekjogok fontosságára.

Fontos! A Gyerekhang rendezvények megtartásának kritériuma az UNICEF Gyermekvédelmi Irányelveinek megtartása, amelyet a dokumentum végén talál meg.

Gyerekhang az iskolákban

A Gyermek Világnapja lehetőséget biztosít arra, hogy a gyerekek partnerek és vezetők legyenek az események központjában, így lehetővé teszi, hogy a saját életük és közösségük meghatározó szereplőjévé váljanak.

Ez a nap a szórakozásról és jókedvről szól – de komoly üzenete van: minden gyermeknek, függetlenül attól, hol és milyen környezetben él, joga van hallatni a hangját, és lehetőséget kapnia a jövőjének alakítására.

A Gyermek Világnapján az UNICEF arra biztatja az iskolákat, hogy szervezzenek gyerek hatalomátvételt az iskolában! A hatalomátvételek segítik a gyerekeket abban, hogy a jogukat játékos módon fedezzék fel, és betekintést nyerjenek a döntések világába. Hangot adhatnak az őket foglalkoztató problémáknak, és megfogalmazhatnak olyan megoldásokat, melyeket a felnőtteknek és a döntéshozóknak egyaránt figyelembe kell venni. (A gyerekek döntéseiben való részvételéről a Gyermekjogi Egyezmény 12-15. cikkei rendelkeznek: <https://unicef.hu/wp-content/uploads/2014/10/ENSZ-egyezmény-a-gyermek-jogairól.pdf>)

Az UNICEF hisz abban, hogy csak a gyerekek közvetlen részvételével azonosíthatók az őket foglalkoztató problémák és azok hatékony megoldásai.

ISKOLÁKNAK

KÉKÜLJ!! – Ezen a napon legyen minden kék

A UNICEF Gyermek Világnapja globális kampányának, így a Gyerekhang kampányának is a központi eleme a kék szín. Minden, ami ezen a napon a gyerekjogokról szól, legyen kék! Ezen az egyszerű vizuális motívumon keresztül kapcsolódhatnak a Föld országainak bármelyikben a 'hangjukat hallató' gyerekek.

Lehetőség szerint a kampányban résztvevő iskola tanárai és diákjai kékbe öltözve jelezzék, hogy kiállnak a gyerekjogok mellett.

Az iskolák és gyerekek a [#WorldChildrensDay](https://www.instagram.com/WorldChildrensDay) felirattal megoszthatják a közösségi platformokon is üzeneteiket és képeiket, így csatlakozhatnak a globális kampányhoz.

Világsztárok:

<https://youtu.be/28cGzC-gpzM>

<https://unicef.hu/iskolai-aktivitas/>

Számos 'kék' lehetőséggel élhetnek az iskolák és a diákok online és offline:

- Készítsenek 'kék osztályképet', fotókat, videót.
- Készítsenek kék fotófalat, ahol a gyerekek a témában írt üzeneteiket elhelyezhetik, azokkal fotózkodhatnak.
- Kékítsék be az iskola emblematikus helyeit: bejárat, aula, tanári...
- Tartsanak iskolagyűlést, ahol 'átveszik a hatalmat a kék szín jegyében'. A gyerekek beolvashatják a gyermekjogokat az iskolarádióban.
- Tartsanak 'kék felszólalásokat', ahol a gyerekek hangot adhatnak az őket érintő problémákról az iskolában.
- Kék arcfestés.
- Játék kékben – kék lufik, labdák, játékok használata.

TANÁROKNAK

A gyermekek jogairól szóló osztálytermi feladatok

Néhány alapvető gyermekjogi oktatási tevékenységet ajánlunk a tanárok számára, amellyel biztosítják, hogy az esemény szórakoztató legyen, de komoly üzenettel bírjon:

A gyerekek átveszik a hatalmat a tanároktól

- A gyerekek megoszthatják tapasztalataikat, tudásukat és ötleteiket úgy, hogy más diákoknak tartanak órát, kiselőadást vagy workshopot.
- A tanárok és a diákok szerepcseréje a kölcsönös tiszteletet és az empátiát segíti.

A világ legnagyobb tanórája

- Egy óra a Gyerekjogi Egyezményről, akár a Világ Legnagyobb Tanórája¹ segítségével. A Világ Legnagyobb Tanórája az első világméretű oktatási projekt, amelyen keresztül minden gyermek megismerheti a fenntartható fejlődést szolgáló Globális Célokat.
- A Világ Legnagyobb Tanórájának 2019-es témája a biodiverzitás, és kidolgozott óravázlatok² segítségével választ kereshetünk arra, „*hogyan teremthetjük meg újra a természet és az emberiség összhangját*”?

---

¹ <https://www.avilaglegnagyobbtanoraja.hu/programismerteto>

² <https://www.avilaglegnagyobbtanoraja.hu/oktatocsomagok>

- A tanóra vázlata itt elérhető: https://www.avilaglegnagyobbitanoraja.hu/letoltes/2019/VLToraterv_2019_biodiverzitas_2.pdf
- Kérdezze a diákokat arról, milyen lehetőséget szeretnének az iskolában arra, hogy a jogukat hallathassák.
- Különböző feladatok segítségével dolgozza fel a gyerekjogokat:

Feladat: „Mire van szükségük a gyerekeknek?” (10-20 perc):

„Mi kell a gyermekeknek ahhoz, hogy felnőjenek és a lehető legjobb ember váljon belőlük?” A gyerekek kifejthetik gondolataikat az olyan fogalmakról, mint a "szeretet", "biztonság", "oktatás", "barátok", "élelmiszer" stb.

Lehetséges módszerek:

- A gyerekek egyénileg vagy csoportosan lerajzolják egy gyermek körvonalait, és vagy az ábrába, vagy azon kívül leírják a felsorolt igényeiket.
- A gyerekek nagyméretű papírlapokon vagy az udvaron krétával körberajzolják egymást (óvatosan bánjon a fogyatékkal élő gyermekekkel, vagy azokkal, akik nem akarnak részt venni ebben a feladatban).
- Készítsenek kollázsokat a gyermekekről és az igényeikről, magazinokból/ újságokból/ hirdetésekéből kivágott képek segítségével.

Feladat: „Mi a különbség az emberi szükségletek és emberi jogok között?” (10 perc)

„Számos olyan dolgot felsoroltak a gyerekek, amelyekre szükségük van ahhoz, hogy a lehető legjobb módon nőjenek fel. Ezek közül néhány emberi 'szükséglet' [olvasson fel pár példát].

A 'szükségletek' nagyon fontosak, de mi a helyzet az emberi 'jogokkal'? Hallott valaki az emberi 'jogokról'? Mik azok? Mi a különbség az emberi 'szükségletek' és emberi 'jogok' között?” Bátorítsa a válaszadást, és egy szemléltetés keretében erősítse meg a mondanivalóját: Adjon egy pohár vizet egy önkéntesen jelentkezőnek.

„Szomjas vagyok. Szükségem van egy pohár vízre!” [Az önkéntes odaadja a vizet.] „Köszönöm szépen, nagyon kedves vagy. Hálás vagyok érte. Most képzeljétek el, hogy holnap van. Én még mindig szomjas vagyok, még mindig szükségem van egy pohár vízre!” [Súgja oda az önkéntesnek, hogy ne adja oda a vizet.] [Az osztálynak:] „Kinek van itt hatalma? Mit gondoltok, mit érzek? Mit gondoltok, ő mit érez? Ez tisztességes?” Bátorítsa a diákokat a válaszadásra, majd foglalja össze: Neki van hatalma. Nekem nincs hatalmam. Úgy érzem, alárendelt vagyok, nem vagyok biztonságban, nem tisztelnek, nincs méltóságom. Talán egyik nap kapok vizet, de máskor megtartja magának, vagy másnak adja, aki aranyosabb vagy hangosabban tud kiáltani.

„Most pedig csináljuk újra. Szomjas vagyok. Jogom van egy pohár vízhez. Mi a különbség?” Ösztönözzön beszélgetést, majd foglalja össze: a jogot a kormány megígérte. Ez a törvény.

A kormánynak meg kell adnia nekem a vizet, és ha nem kapom meg, akkor kérhetem vagy követelhetem, tehát mindkettőnknek van hatalma. Mindkettőnknek szüksége van segítségre, hogy megértsük a szerepünket. Úgy érzem, tisztelnék és van méltóságom. Ez így tisztességesebb. Az emberi jogok olyan alapvető emberi szükségletek, amelyekből törvények készültek. Ezáltal a jogok az igényeknél erősebbek. Fenntarthatóbbak, tisztességesebbek és méltóságtelegebbek.

Minden embernek vannak emberi jogai, egyszerűen azért, mert emberek. Nem számít mennyi idős vagy, milyen színű a bőröd, mi a nemed, nemzetiséged, vallásod vagy bármi más. Mindannyian emberek vagyunk, és mindannyiunknak vannak emberi jogaink. Ismernünk kell a saját jogainkat és tisztelnünk kell mások jogait. A gyerekek egy speciális fejlődési időszakban vannak, ezért speciális emberi jogokkal rendelkeznek, amelyeket gyermekjogoknak hívunk.

Feladat: „Boldog születésnapot a Gyermek Jogairól szóló Egyezménynek!” (5 perc)

„Létezik egy speciális nemzetközi törvény, aminek ENSZ Egyezmény a Gyermek Jogairól a neve, amely minden emberi jogot tartalmaz, főként a gyermekjogokat. A világ szinte minden országa egyetért vele – találd ki mi van ma? Ma van az Egyezmény születésnapja! 1989 november 20-án „született”, vagyis készült el. Ezért ünnepeljük ma az Gyermek Világnapját. Hány éves ma az Egyezmény...?”

Lehetséges módszerek:

- Énekeljék el a Boldog Születésnapot c. dalt az Egyezmény tiszteletére.
- Ünnepeljenek egy tortával, amin 30 darab gyertya van elhelyezve.
- Tervezzenek születésnapi üdvözlő kártyákat, üzeneteket vagy ünnepeljenek.

Feladat: „Ismerkedés a Gyermek Jogairól szóló Egyezménnyel”
(15-30 perc):

Ismertesse meg az Egyezmény tartalmát a gyermekekkel.

Lehetséges módszerek:

1. **A 'szükségletek' és 'jogok' párosítása:** Nyomtassa ki és vágja ki az Egyezmény összefoglalt cikkeit. Terítse le őket a földre és kérje meg a diákokat, hogy párosítsák a korábban tanult szükségleteket a jogokkal [2. feladat]. Van olyan szükséglet, amelyhez nem párosítható megfelelő jog? [Pl. nincs „szeretethez való jog” vagy „barátokhoz” való jog, mert ezeket nem lehet törvényben alkalmazni, habár az Egyezmény előszavában szó van a „boldogság, szeretet és megértés” fontosságáról. Részletekért lásd az UNICEF UK kiadványát a mítoszokról és téves elképzelésekről.]

2. **Minden jogot minden gyereknek:** Minden gyermek válasszon egy gyermekjogi kártyát, és magyarázza el a csoportnak, hogy az a cikkely miért fontos neki/ más országok gyermekekeinek. Ebből kialakulhat egy beszélgetés, azzal kapcsolatban, hogy a gyerekeknek világszerte ugyanolyan jogaik vannak, de vannak olyan gyerekek, akiknek nagyobb nehézséggel jár, hogy hozzáférjenek és élvezzék ezeket a jogokat. Mondjanak példákat a hazájukból és más országokból. Hogyan segíthetünk, hogy minden gyerek élvezni tudja a jogait?

3. **A jogok közötti kapcsolatok feltárása:** Minden gyermek válasszon egy gyermekjogi kártyát és keressenek a teremben olyanokat, akik hasonló jogokat vett ki a csomagból. Ebből látszani fog, hogy a cikkelyek milyen különböző szempontok alapján csoportosíthatók (ezt egy fonalgombolyaggal is el lehet játszani, hogy látszódnak a kapcsolatok). Milyen kapcsolatok vannak köztük? Kinek a joga a legfontosabb? [Minden jog oszthatatlan és összefügg egymással. Semelyik jog nem fontosabb a másiknál. Egy jog beteljesítése (pl. oktatás) segít más jogok beteljesítésében (pl. jó egészség), és egy jog megsértése (pl. megkülönböztetés) negatívan hat az összes többire.] A cikkek olvasása közben leginkább a négy „általános elvet” vegyék figyelembe. Szerintük melyik ezek és miért? (2, 3.1, 6. és 12. cikkelyek.)

4. **Memória játék:** Nyomtasson ki egy újabb adag gyermekjogi kártyát és játsszanak memória játékot kis csoportokban, a kiválasztott cikkelyekből. Pl. válasszon ki 5-10 cikkelyt, cikkenként 2 másolatot, fordítsa le őket, majd keverje össze a „paklit”. A gyerekek egymás után két kártyát fordíthatnak fel, azonos kártyákat keresve.

5. **Ál és valós jogok:** Keverjen néhány „ál” jogot össze valós jogokkal. (Pl. okostelefonhoz, szép cipőkhöz, kisállatokhoz, vicces tanárhoz, kedvenc ételhez, biciklihez, jó jegyekhez, napsütéshez, TV nézéshez, rendes szobához, vitatkozáshoz való jog.) A gyerekeknek rá kell jönniük, hogy melyek az ál jogok, és meg kell indokolniuk/ A gyerekeknek ki kell húzniuk egy kártyát, és kell eldönteniük, hogy valós vagy hamis-e/ A tanár felolvasson egy jogot és attól függően, hogy a jog valós vagy ál jog-e, a gyerekeknek fel kell állniuk, le kell ülniük, vagy helyet kell változtatniuk a teremben. A diákok korától függően, néhány hamis példa lehet direkt félreérthető, hogy mélyebb elgondolkodásra készítse őket az Egyezmény jogairól.

6. **Gyermekjogi emoji-k:** Tervezzenek a gyerekek olyan emoji-kat, amelyek különböző gyermekjogokat illusztrálnak.

7. **Kibővítés vagy projekt tevékenység:** Házi feladatként végezzenek kutatást a gyerekek a gyermekjogokról, azoknak tiszteletben tartásáról a saját országukban, illetve más országokban. Hozzanak pozitív és negatív példákat is, mindkét kontextusban. Illusztrálják és mutassák be a jogokat egyénileg vagy kis csoportokban.

GYEREKEKNEK

Felhívás a diákokhoz

Képzeld el egy napot, amikor meghallgatják, meghallják és megértik a hangodat. Képzeld el azt a pillanatot, amikor az üzenetedet az egész világ meghallja. November 20-án a gyerekek a világon mindenütt a gyerekek jogaiért emelik fel a hangjukat.

Te is benne vagy?

Felkészülés a Gyermekek Világnapjára

November 20-a egy különleges születésnap. 1989-ben ekkor írták alá az ENSZ Gyermekjogi Egyezményét, amit nem sokkal később Magyarország is beemelt a jogrendjébe. Az Egyezmény a gyerekek életének minden részletével, annak szabályaival foglalkozik. Ha többet szeretnél megtudni róla, keresd fel a <https://unicef.hu/wp-content/uploads/2019/05/gyermekjogi-egyezmeny-gyereknnyelven-2019.pdf> oldalt!

Az Egyezmény 12. cikke arról szól, hogy minden téged érintő ügyben jogod van elmondani a véleményedet. A felnőtteknek meg kell hallgatniuk téged, és meg kell fontolniuk, amit mondtál.

Figyeljetek, és hallassátok a hangotokat! Jogotok van a számotokra fontos ügyekben megszólalni!

A Gyermekek Világnapján is elsősorban ezzel foglalkozunk.

Játékok

A Gyermek Világnapja egy vidám esemény komoly üzenettel. Legyetek kreatívak, érezzétek jól magatokat, de emeljétek fel a hangotokat! A "Gyerekhang az iskolában" program lehetőséget teremt arra, hogy rávilágíts a gyerekek legégetőbb problémáira.

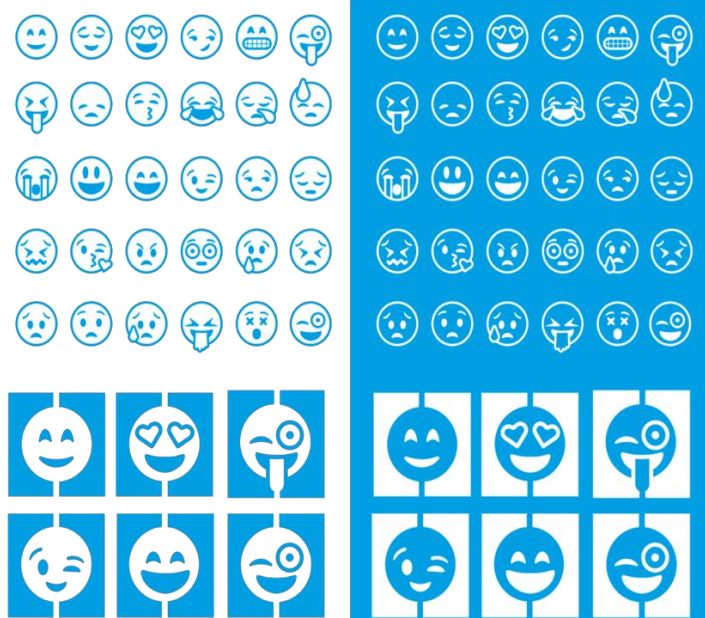
1. Játék

Gyerekhang: Álljatok vagy üljetek körbe, és dobjatok vagy gurítsatok labdát egy barátotoknak. Aki elkapja, nevezze meg, ha a világ ura lenne, milyen változást idézne elő a gyerekek érdekében. Például: „Minden gyereknek elég enniadót adnék.” vagy „Minden gyereket otthonhoz juttatnék.” Játsszatok mindaddig, amíg mindenki sorra nem kerül.

2. Játék

Tervezz egy Gyermek Világnapja emoji-t: A Gyermek Világnapján a gyerekek mindenütt a világon azzal foglalkoznak, hogyan tudnák megvédeni a gyerekek életét, hogyan tudnának a jogaikért harcolni, és elérni, hogy minden gyerek teljes életet élhessen. Ha terveznél egy a barátaidat a jövő évi Gyermek Világnapjára invitáló emoji-t, az hogyan festene?

Lehet, hogy a te rajzodat választják jövőre a Gyermek Világnapja emoji-jának!

Készen álltok? Rajta! Kezdetek hozzá! Ez a ti napotok. Ha sikerül és sokan vesztek részt benne, minden nap a gyerekek világnapja lesz!

Az UNICEF Gyerekhang Gyermekvédelmi Irányelvei

Az UNICEF Gyerekhang programjainak célja, hogy a gyermekjogok világnapján kihangosítsák a gyerekek véleményét, teret adjanak gondolataiknak, ötleteiknek, és biztonságos, védett környezetben nyújtsanak számukra tapasztalatokat a felnőttek világáról.

Az UNICEF Magyarország elvárja a programhoz csatlakozó intézmények képviselőitől a Gyermekjogi Egyezmény és a magyarországi jogszabályok teljes körű betartását. Elvárja továbbá, hogy a teljes programot a Gyermekjogi Egyezmény főbb pontjainak ismeretében és tiszteletben tartásával szervezzék meg, különös tekintettel a következő pontokra:

- Tilos a gyerekek megkülönböztetése, legyen szó származási, vallási, nemzetiségi vagy bármilyen más tulajdonságukról.
- Tilos a gyerekeket megütni, fenyegetni, zsarolni, megalázni, kényszeríteni, vagy más módon fizikailag vagy érzelmileg bántalmazni.
- Tilos a gyerekek fizikai, érzelmi és szexuális kihasználása. Tilos a gyerekekkel szexuális kapcsolatot létesíteni, arra utalást tenni, arra utaló magatartást tanúsítani.
- A gyerekeknek joguk van elmondani a véleményüket az őket érintő kérdésekben, a felnőtteknek pedig ezt meg kell hallgatniuk, és a döntéshozás során figyelembe kell venniük.

- Tilos a gyerekekkel való kommunikációban szándékosan bántó, lekicsinylő, durva kifejezéseket használni.
- Minden alkalommal tisztázni kell a gyerekekkel az együttműködés szabályait, és meg kell bizonyosodni arról, hogy megértették azokat.
- A rendezvény szervezése előtt meg kell győződni arról, hogy a szervezők birtokában vannak minden a gyermek egészségét érintő információnak (tartós betegség, ételérzékenység, gyógyszerérzékenység, stb.) azt megfelelően, a hatályos adatvédelmi törvények betartásával kezelik.

A gyerekrészvétel szabályai

A gyerekek részvétele az őket érintő kérdésekben hagyományosan a Gyerekjogi Egyezményből eredeztethető, és a véleménynyilvánítás jogát, a gyermek véleményének figyelembevételét, valamint az információhoz való hozzájutást foglalják magukban.

Az ENSZ Gyermekjogi Bizottsága a 12. számú átfogó kommentárjában (2009) 9 alapelvet határoz meg, amelyek segítségével biztosítható a gyermekek valódi részvétele az őket érintő kérdésekben és döntésekben. Ennek alapelvei szerint minden olyan helyzetben, amikor egy gyereket meghallgatnak, vagy részvételét biztosítják, az alábbiakat kell figyelembe venni:

- Átláthatóság és tájékoztatás – a gyerekeket tájékoztatni kell a jogaikról, és arról, hogy mi a célja, hatásköre, és lehetséges következménye annak a folyamatnak, amelyben részt vesznek.
- Önkéntes – a gyerekeket soha nem lehet kényszeríteni arra, hogy mondják el a véleményüket, az egész folyamatban önkéntesen kell részt venniük, és biztosítani kell a lehetőséget arra, hogy bármikor kiléphessenek az együttműködésből.
- Tiszteletteljes – a gyerekeket és a nézeteiket is tiszteletben kell tartani, és lehetőséget kell biztosítani nekik arra, hogy saját ötleteiket, kezdeményezéseiket bemutathassák.
- Releváns – a gyerekeket olyan kérdésekben kell meghallgatni, ahol képességeikre és tudásukra támaszkodva tudják kifejezni a véleményüket.
- Gyerekbarát – megfelelő időt és erőforrást kell biztosítani a gyerekek számára ahhoz, hogy a lehető legbiztonságosabb környezetben működhessenek közre a folyamatban.
- Inkluzív – minden gyereknek lehetőséget kell biztosítani a részvételre, elkerülve a hátrányos megkülönböztetés összes formáját.
- Képzéssel támogatott – a gyerekeknek és az őket segítő felnőtteknek is folyamatosan fejleszteniük kell a készségeiket, melyek a részvételhez szükségesek.

- Gyermekvédelmi irányelvek – a szervezetnek rendelkeznie kell gyermekvédelmi irányelvekkel, melyeket minden munkatárssal és a gyerekekkel dolgozó felnőttekkel meg kell ismertetni és be kell tartatni. A felnőttek felelősek a gyerekek biztonságáért.
- Felelősség – a gyerekeket tájékoztatni kell arról, hogy nézeteiket, véleményüket és egyéb, részvételükhöz kapcsolódó adatokat és eredményeket milyen módon és milyen következményekkel használt fel a szervezet.

Gyerekjogok gyereknyelven

1. Minden **18 éven aluli** gyermeknek számít. Az itt felsorolt gyerekjogok mindenkit megilletnek, aki még nem múlt el 18 éves.
2. Tilos a **megkülönböztetés!** Mindegy, hogy milyen színű a bőröd, milyen nyelven beszélsz, kik a szüleid, milyen a családot; miben hiszel, mit gondolsz, valamilyen fogyatékossgal élsz-e vagy sem, szegény vagy-e vagy gazdag; mert ezek a jogok mindenkit ugyanúgy megilletnek!
3. Minden téged érintő helyzetben a felnőtteknek olyan döntést kell hozniuk, ami **NEKED a legjobb**.
4. Az államnak mindent meg kell tennie - amit csak tud -, hogy a gyerekjogok Magyarországon a lehető legjobban **érvényesüljenek**.
5. Elsősorban a szüleid dolga, hogy **megtanítsák**: milyen **jogaid** vannak, és hogyan élhetsz velük.
6. Jogod van ahhoz, hogy **teljes életet** élj, és fejleszd a képességeidet.

7. Jogod van ahhoz, hogy **nevet** és **állampolgárságot** kapj. Az államnak anyakönyvbe kell vennie minden gyermeket. Jogod van ahhoz, hogy ismerd a szüleidet, és hogy ők gondoskodjanak rólad.
8. Az államnak tiszteletben kell tartania a nevedet, állampolgárságodat és a családi kapcsolataidat. Ezek olyan jogok, amiket **senki nem vehet el** tőled.
9. **Nem szakíthatnak el** a szüleidtől. Egy gyereket csak akkor lehet kiemelni a családjából, ha ez az ő érdekében feltétlenül szükséges. (pl. bántják, vagy nem törődnek vele) Ha a szüleid külön élnek is, jogod van kapcsolatot tartani mindkettőjükkel.
10. Ha valamelyik szülődtől távol, egy másik országban élsz, jogod van ahhoz, hogy szabadon **meglátogassátok** egymást. Az államoknak hagynia kell, hogy ha akarjátok, összeköltözzetek, és együtt éljetek.
11. Egyik szülő sem **viheti külföldre** a gyereket úgy, hogy a másik szülő ne tudjon erről. Ha ez mégis megtörténik, az államnak kötelessége mindent megtenni azért, hogy a gyerek visszakerüljön abba az országba, ahonnan elvitték.
12. Minden téged érintő ügyben jogod van elmondani a **véleményedet**. A felnőtteknek meg kell hallgatniuk téged, és meg kell fontolniuk, amit mondtál.
13. Minden gyereket megillet a **szólásszabadság**. Jogod van nyilvánosság előtt elmondani a véleményedet és ötleteidet, valamint megismerni mások ötleteit és véleményét.
14. Jogod van ahhoz, hogy azt **gondold**, amit akarsz, és hogy csatlakozz egy valláshoz. Szüleidnek segítenie kell abban, hogy megtanuld, mi a különbség jó és rossz között.

15. Jogod van ahhoz, hogy **más gyerekekkel** találkozz, barátkozz. Jogod van arra is, hogy együtt klubot alapítsatok.
16. Jogod van a **magánélethez**. Senki nem terjeszthet rólad hazugságokat, és senki nem nézhet bele a levelezésedbe vagy mehet be a lakásotokba engedély nélkül.
17. Jogod van ahhoz, hogy a TV-ből, az internetről, rádióból, újságból, könyvekből stb. **információt szerezz**. A felnőtteknek segíteniük kell abban, hogy olyan információkat kapj, amiket megértesz.
18. Elsősorban a szüleid dolga, hogy **gondoskodjanak rólad** és felneveljenek. Nevelésedkor azt kell tenniük, ami **NEKED** a legjobb.
19. Senkinek **nem szabad megütnie**, vagy más módon bántania téged. A felnőtteknek óvnia kell a gyerekeket mindenféle erőszaktól, zaklatástól vagy elhanyagolástól. A gyerekeket saját szüleik sem üthetik meg, vagy bánthatják más módon.
20. Ha nincsenek szüleid, vagy ha nem vagy biztonságban szüleidnél, **különleges védelemhez** és segítséghez van jogod.
21. **Örökbefogadáskor** a felnőtteknek azt kell nézniük, hogy a gyermeknek mi a legjobb.
22. A más országokból **menekültként** érkező gyermekek ugyanolyan fontosak, őket is ugyanolyan védelem és jogok illetik meg, mint a magyar gyerekeket.
23. Ha egy gyermek **fogyatékossgal** él, akkor joga van a különleges gondoskodáshoz és segítséghez, hogy teljes életet élhessen.

24. Jogod van az **egészséges** élethez. Ez azt jelenti, hogy pl. orvosi ellátást és gyógyszereket kell kapnod, ha beteg vagy. A szüleidnek igyekezniük kell úgy táplálni és gondozni téged, hogy ne legyél beteg. A gazdagabb országokban élőknek segíteniük kell a szegényebb országban élőket, hogy ez megvalósulhasson.
25. Ha nem a saját családban nevelkedsz, hanem **intézetben** vagy **nevelőszülőknél**, akkor időnként ellenőrizni kell, hogy jól vagy-e, jó helyen vagy-e.
26. Ha **szegényebb** családban élsz, az állam köteles titeket támogatni és segíteni.
27. Jogod van ahhoz, hogy mindent **megkapj**, **ami** a jóllétedhez és fejlődésedhez **szükséges**. Ez azt jelenti, hogy a felnőtteknek gondoskodniuk kell arról, hogy legyen pl. ételed, ruháid és lakhelyed. Ha szüleid ezeket nem engedhetik meg maguknak, az államnak kell segítenie.
28. Jogod van a **tanuláshoz**! Az államnak ingyenes iskolákat kell fenntartania. A tanárok az iskolákban csak úgy fegyelmezhetnek, hogy nem sértik meg az egyezményben felsorolt jogaidat. A gazdagabb országokban élőknek segíteniük kell a szegényebb országokban élőket, hogy ezt teljesíteni tudják.
29. Az **oktatásnak** olyannak kell lennie, hogy fejlessze a személyiségedet és a képességeidet. Meg kell tanítaniuk téged a saját jogaidra, és mások jogainak tiszteletére. Fel kell készíteniük minden gyermeket arra, hogy békés, és felelősségteljes életet éljenek.
30. Ha egy **kisebbségi** csoporthoz tartozol, jogod van a saját kultúrád, nyelved és vallásod gyakorlásához.

31. Jogod van **játszani!** A felnőtteknek támogatniuk kell abban, hogy a szabadidődben kulturális, művészeti vagy sportfoglalkozásokon vehess részt.
32. Az államnak védenie kell téged mindenféle veszélyes **munkától**, amely az egészségedet, vagy a tanulmányaidat veszélyeztetné. Ha diákmunkát végzel, nem használhatnak ki téged, és igazságos fizetést kell kapnod.
33. Védelem illet meg téged mindenféle tiltott **kábítószer**től, és a drogkereskedelemtől.
34. Védelem illet meg a **szexuális bántalmazástól** és zaklatástól. Ez azt jelenti, hogy senkinek nincs joga olyasmit tenni a testeddel, amit te nem akarsz (például megérinteni a testedet). Nem szabad téged lefotózni sem, vagy olyan szövegek elmondására kényszeríteni, amit te nem akarsz.
35. Az államnak védenie kell attól, hogy **elraboljanak** és eladjanak.
36. Semmilyen módon **nem** szabad téged **kihasználni**, vagy kizsákmányolni, mert ez veszélyezteti a jóllétedet és az egészséges fejlődésedet.
37. Még ha valami rosszat teszel is, senkinek nincs joga ahhoz, hogy úgy büntessen, hogy azzal fájdalmat okozzon vagy megalázzon. Nem zárhatnak **börtönbe**, kivéve, ha nincs más megoldás. Ilyenkor jogod van a különleges bánásmódra és arra, hogy a családod rendszeresen látogathasson.
38. Jogod van ahhoz, hogy **háború** idején megvédjenek. 15 éves kor alatt nem sorozhatnak be katonának vagy küldhetnek harcolni.

39. Ha **bántalmaztak**, vagy **elhanyagoltak** téged, jogod van a különleges gondoskodáshoz és védelemhez.
40. Jogod van a védelemhez, ha valamilyen **bűncselekmény** elkövetésével vádolnak. A rendőröknek, jogászoknak, bírónak tisztelettel kell bánniuk veled, és meg kell arról győződnie, hogy mindent értesz, ami veled történik.
41. Ha egy országban a **szabályok** még jobban védenek téged, mint ez az egyezmény, akkor azokat kell figyelembe venni.
42. - 45. Minden felnőttnek és gyereknek **tudomást kell szereznie** erről az Egyezményről. Neked és a felnőtteknek is joguk van ahhoz, hogy a gyermekjogokról a lehető legtöbb ismeretet szerezzenek.

Bejelentési folyamat

Amennyiben az UNICEF Gyerekhang bármely programján olyan visszaélést vagy jelenséget tapasztal, amely véleménye szerint megsérti az ENSZ Gyermekjogi Egyezményét, vagy bármely, hazai jogszabályt, kérjük, hogy haladéktalanul tegyen bejelentést gyerekreszvetel@unicef.hu e-mail címen. A bejelentésnek tartalmaznia kell az alábbi információkat:

- a rendezvény helyszíne és időpontja
- a jelen lévő felnőtt kísérők (legalább egy) neve
- a program rövid leírása
- a vélelmezett jogsértés bemutatása
- e-mail cím vagy telefonszám a kapcsolattartás megkönnyítése érdekében

A beérkező jelzéseket az UNICEF Magyarország 30 napon belül kivizsgálja.